

دانشگاه رازی

دانشکده علوم
گروه آمار

پایان نامه کارشناسی ارشد آمار ریاضی

مقایسه‌ی تصادفی سیستم‌های $1 - n$ از n با
اجزای مسقل نمایی ناهمگن با سیستم‌های مشابه
با اجزای مستقل و هم‌توزیع نمایی

توسط
عابدین حیدری

استاد راهنما
دکتر بهاءالدین خالدی

استاد مشاور
دکتر عبدالرضا سیاره

۱۳۸۹ فروردین

کلیه حقوق اعم از چاپ و تکثیر، نسخه‌برداری، ترجمه، اقتباس و ... از
این پایان‌نامه برای دانشگاه رازی محفوظ است. نقل مطالب با ذکر
مأخذ بلامانع است.

تقدیم به

جناب دکتر بهاء الدین خالدی
هرچند استاد از این اوراق مستغنی‌اند

قدردانی

مراتب سپاس و قدردانی ام را به پیشگاه استاد گرانقدر و فرزانه‌ام جناب آقای دکتر به‌الدین خالدی تقدیم می‌دارم که شخصیت علمی و اخلاقی ایشان همواره برایم الگو بوده است.

همچنین از استاد گرانقدر آقای دکتر عبد‌الرضا سیاره به‌خاطر نقطه‌نظرات دانشمندانه‌ای که در انجام این پایان‌نامه ایراد نمودند تشکر و قدردانی می‌نمایم.

از اساتید محترم آقای دکتر جعفر احمدی و آقای دکتر داود قزوینی نژاد سپاسگزارم که بزرگوارانه زحمت داوری این پایان‌نامه را متقبل شده و با دقت عالمانه خود نکات ظریفی را درزیبا شدن این پایان‌نامه بیان داشتند.

صمیمانه ترین سپاسگزاری‌ها را تقدیم پدر و مادرم می‌دارم که لحظات زندگی ام لبریز از عطر محبت‌شان است.

همچنین از دوستانی که به هر نحو در انجام این کار مرا یاری رساندند، تشکر می‌کنم.

عبدالدین حیدری

کرمانشاه، فروردین ۱۳۸۹

مقایسه‌ی تصادفی سیستم‌های $1 - n$ از n با اجزای مستقل نمایی ناهمگن با سیستم‌های مشابه با اجزای مستقل و هم‌توزیع نمایی چکیده

فرض کنید X_1, X_2, \dots, X_n متغیرهای تصادفی مستقل نمایی به ترتیب با نرخ خطرهای $\lambda_1, \lambda_2, \dots, \lambda_n$ و Y_1, Y_2, \dots, Y_n یک نمونه‌ی تصادفی از جامعه‌ی نمایی با نرخ خطر λ باشند. با استفاده از روابط خاصی میان λ ها و λ شرایط لازم و کافی برای برقراری ترتیب متوسط باقی‌مانده‌ی عمر، ترتیب نرخ خطر، ترتیب پراکندگی و ترتیب نسبت درست‌نمایی میان $X_{2:n}$ و $Y_{2:n}$ به دست می‌آوریم. با استفاده از نتایج موجود می‌توان کران‌هایی برای تابع متوسط باقی‌مانده‌ی عمر، واریانس و تابع نرخ خطر طول عمر یک سیستم $1 - n$ از n با اجزای مستقل نمایی ناهمگن به دست آورد.

واژه‌های کلیدی : آماره‌های ترتیبی ، ترتیب تصادفی معمولی ، ترتیب نرخ خطر، سیستم k از n ، سیستم مارکوفی ، توزیع نمایی .

فهرست مندرجات

۱	۱	تعاریف و مفاهیم اولیه
۲	۱-۱	مقدمه
۲	۲-۱	سیستم و مشخصه‌های طول عمر
۶	۳-۱	ترتیب‌های تصادفی
۶	۱-۳-۱	ترتیب تصادفی معمولی
۷	۲-۳-۱	ترتیب نرخ خطر
۱۴	۳-۳-۱	ترتیب متوسط باقی‌مانده‌ی عمر
۱۷	۴-۳-۱	ترتیب نسبت درست نمایی
۱۹	۵-۳-۱	ترتیب پراکندگی
۲۱	۶-۳-۱	ترتیب تصادفی چند متغیره
۲۱	۴-۱	بیشاندن
۲۴	۱-۴-۱	تابع شور- کوز و تابع شور- کاو
۲۵	۵-۱	میانگین‌های تعمیم‌یافته
۲۵	۶-۱	آماره‌های مرتب از متغیرهای مستقل و غیر هم‌توزیع

۲۷ ۱-۷ مقایسه‌ی تصادفی سیستم‌های k از n

۲ ترتیب متوسط باقی‌مانده‌ی عمر دومین آماره‌ی ترتیبی از ۲۹ متغیرهای تصادفی مستقل نمایی ناهمگن

۳۰ ۱-۲ مقدمه

۳۰ ۲-۲ لم‌های مورد نیاز

۳۷ ۳-۲ نتایج اصلی

۴۴ ۴-۲ مثال‌ها

۳ ترتیب نرخ خطر دومین آماره‌ی ترتیبی از متغیرهای تصادفی ۴۶ مستقل نمایی ناهمگن

۴۷ ۱-۳ مقدمه

۴۷ ۲-۳ لم‌های قضایای مورد نیاز

۵۵ ۳-۳ نتایج اصلی

۶۵ ۴-۳ مثال‌ها

۴ ترتیب نسبت درست‌نمایی دومین آماره‌ی ترتیبی از متغیرهای ۶۷ تصادفی مستقل نمایی ناهمگن

۶۸ ۱-۴ مقدمه

۶۸	۲-۴ لم های مورد نیاز
۷۶	۳-۴ نتایج اصلی
۸۲	۴-۴ مثال ها
۸۵	A واژه‌نامه‌ی انگلیسی به فارسی	
۸۷	B واژه‌نامه‌ی فارسی به انگلیسی	

نمادها و علائم اختصاری

$X_{1:n}, X_{2:n}, \dots, X_{n:n}$	آماره‌های ترتیبی در نمونه‌ای به اندازه n
$E(.)$	امید ریاضی
$P(.)$	اندازه احتمال
$\stackrel{st}{=}$	برابری در توزیع (هم‌توزیعی)
	به شرط آنکه
∞	بینهایت
\bar{F}	تابع بقاء توزیع F
$G \circ F$	تابع توزیع
$g \circ f$	تابع چگالی احتمال
F^{-1}	تابع معکوس تابع توزیع F
$r_F(.)$	تابع نرخ شکست توزیع F
\uparrow	صعودی بودن (برای توابع)
\forall	صور عمومی
\in	عضویت مجموعه‌ای
\geq_m	بزرگ‌تری به معنای بیشاندن
\geq_w	بزرگ‌تری به معنای بیشاندن ضعیف
\geq_{rm}	بزرگ‌تری به معنای بیشاندن معکوس
\geq_p	– بزرگ‌تر
\geq_{disp}	بزرگ‌تری در ترتیب پراکندگی
\geq_{st}	بزرگ‌تری در ترتیب تصادفی معمولی
\geq_{mrl}	بزرگ‌تری در ترتیب متوسط باقی‌مانده‌ی عمر
\geq_{hr}	بزرگ‌تری در ترتیب نرخ شکست

\geq_{lr}	بزرگتری در ترتیب نسبت درستنما
$m_T(t)$	متوسط باقی‌مانده‌ی عمر متغیر تصادفی T در لحظه‌ی t
T^t	متغیر تصادفی هم‌توزیع با $[X - t X > t]$
\mathbb{R}	مجموعه اعداد حقیقی
\mathbb{R}^n	مجموعه اعداد حقیقی n بعدی
\mathbb{R}_+^n	مجموعه اعداد حقیقی n بعدی مثبت
\downarrow	نزولی بودن (برای توابع)
l_X	نقطه انتهایی چپ تکیه‌گاه X
u_X	نقطه انتهایی راست تکیه‌گاه X
X_1, X_2, \dots, X_n	نمونه تصادفی به اندازه n

فصل ۱

تعاریف و مفاهیم اولیه

این فصل در بردازندگی تعاریف و مفاهیمی است که در فصل‌های بعدی مورد استفاده قرار می‌گیرند. در بخش ۱-۲ مروری گذرا به سیستم‌های پرکاربرد و مشخصه‌های مهم مرتبط با طول عمر یک سیستم خواهیم داشت. ترتیب‌های تصادفی مورد نیاز و ارتباط میان آن‌هادر بخش ۱-۳ مورد بررسی قرار می‌گیرند. بخش ۱-۴ به مفهوم بیشاندن و مفاهیم مرتبط با آن و همچنین توابع شور - کاو و شور - کوز اختصاص دارد. در بخش ۱-۵ میانگین‌های تعیین‌یافته معرفی می‌شوند. خواص توزیعی آماره‌های مرتب از متغیرهای تصادفی مستقل و غیرهم‌توزیع در بخش ۱-۶ معرفی می‌شود. در بخش ۱-۷ نیز کلیاتی از پیشینه‌ی موضوع مورد بررسی را بیان می‌کنیم.

۱-۲ سیستم و مشخصه‌های طول عمر

یک سیستم مجموعه‌ای از عناصر یا جزء‌های مرتبط است که به طریقی خاص و برای انجام هدفی و پیش‌درکنار هم قرار داده شده‌اند. موتور هوایپما، انواع وسائل الکترونیکی مانند رایانه، تلویزیون و حتی بدن انسان مثال‌هایی از یک سیستم هستند. سیستم‌های پیچیده معمولاً از کنار هم قرار دادن اجزای ساده‌تر به وجود می‌آیند. بنابراین سیستم‌ها یا ساده هستند و یا از اجزای ساده‌تر تشکیل شده‌اند. هر جزء ساده‌ی یک سیستم را مؤلفه^۱ می‌نامند. آن‌چه که در مطالعه و بررسی سیستم‌ها از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است بهبود و ارتقای طول عمر سیستم‌ها است. طول عمر یک سیستم نه تنها وابسته به طول عمر اجزایش است بلکه به ساختار و نحوه کنار هم قرار گرفتن اجزای آن نیز بستگی دارد. پس با دانستن زمان از کارافتادگی اجزای یک سیستم و نحوه ارتباط آنها می‌توانیم طول عمر سیستم را به دست آوریم. به عنوان نمونه یک سیستم متتشکل از n مؤلفه با ساختار سری را در نظر بگیرید. این سیستم تا زمانی به فعالیت خود ادامه می‌دهد که همهٔ مؤلفه‌های آن فعال باشند و به محض از کارافتادن یک مؤلفه سیستم نیز از کار باز می‌ماند. روش است که طول عمر این سیستم برابر با کوچک‌ترین طول عمر مؤلفه‌های آن یعنی آماره‌ی مرتب اول است. چنان‌چه ساختار سیستم را از سری به موازی تغییر دهیم طول عمر سیستم نیز تغییر کرده و برابر با بزرگ‌ترین آماره‌ی مرتب خواهد بود. سیستم‌های سری و موازی حالت‌های خاصی از سیستم‌های کلی‌تر هستند که به سیستم‌های k از n معروفند. سیستمی متتشکل از n مؤلفه را از k از n گوییم هرگاه برای فعال بودن سیستم فعالیت حداقل k مؤلفه‌ی آن لازم باشد. طول عمر یک سیستم k از n متناظر با $X_{n-k+1:n}$ آماره‌ی مرتب

^۱ Component

$n - k$ ام است. بنابراین بررسی طول عمر یک سیستم با بررسی آماره‌های مرتب حاصل از طول عمر مؤلفه‌های آن سیستم معادل است. سیستم سری یک سیستم n از n و سیستم موازی یک سیستم n از n می‌باشد. برای اطلاعات بیشتر در این زمینه می‌توان به بارلو^۲ و پروشان^۳ (۱۹۸۱) و فام^۴ (۲۰۰۳) رجوع کرد.

فرض می‌کنیم متغیر تصادفی نامنفی T بیانگر طول عمر یک مؤلفه باشد.تابع چگالی وتابع توزیع این متغیر را به ترتیب با f و F نشان می‌دهیم. ساده‌ترین مشخصه‌ی مرتبط با طول عمر این مؤلفه تابع بقا^۵ است که به صورت

$$\bar{F}(t) = P(T > t) = 1 - F(t).$$

تعریف می‌شود. یکی دیگر از مشخصه‌های بسیار مهم که در بررسی طول عمر یک مؤلفه از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است تابع نرخ خطر^۶ است. فرض می‌کنیم متغیر تصادفی T دارای تابع توزیع مطلقاً پیوسته‌ی F باشد. تابع نرخ خطر مؤلفه را با r_T نشان داده و به صورت زیر تعریف می‌کنیم

$$r_T(t) = \frac{f(t)}{\bar{F}(t)} \quad \forall t \in [x : \bar{F}(x) > 0]. \quad (1.2.1)$$

از رابطه‌ی فوق نتیجه می‌گیریم که

$$r_T(t) = \frac{d}{dt} (-\log \bar{F}(t)). \quad (2.2.1)$$

تابع نرخ خطر را می‌توان به صورت

$$\begin{aligned} r_T(t) &= \lim_{\Delta t \rightarrow 0} \frac{F(t + \Delta t) - F(t)}{\Delta t} \frac{1}{\bar{F}(t)} \\ &= \lim_{\Delta t \rightarrow 0} \frac{P(t < T \leq t + \Delta t | T > t)}{\Delta t}. \end{aligned}$$

نیز نوشته. بنابراین با فرض این که مؤلفه تا زمان t سالم بوده است احتمال این که بیشتر از زمان اضافی Δt عمر نکند تقریباً برابر است با:

$$P(t < T \leq t + \Delta t | T > t) \approx r_T(t) \Delta t.$$

روشن است که بزرگی نرخ خطر یک مؤلفه نشان دهنده‌ی این مطلب است که طول عمر آن از نظر احتمالی کوچکتر می‌شود. تعریف بعدی مربوط به متغیرهای تصادفی IFR^7 و DFR^8 است که

^۲ Barlow

^۳ Proschan

^۴ pham

^۵ Survival

^۶ Hazard rate

^۷ Increasing Failure Rate

^۸ Decreasing Failure Rate

نقش مهمی را در مطالعه‌ی طول عمر سیستم‌ها ایفا می‌کند.

تعریف ۱.۱ متغیر تصادفی T را IFR (DFR) گوییم هر گاه تابع $r_T(t)$ (نرخ خطر) آن نسبت به t صعودی (نزولی) باشد.

با استفاده از تعریف فوق و رابطه‌ی (۲.۲.۱) می‌توان گفت که متغیر تصادفی X ، IFR (DFR) باشد با اگر و فقط اگر $\log \bar{F}$ - کوژ^۹ (کاو^{۱۰}) باشد. چنان‌چه طول عمر یک سیستم IFR گذشت زمان از توانایی فعالیت سیستم کم شده و سیستم فرسوده‌تر می‌گردد. وسائل الکترونیکی مثال‌هایی از این نوع سیستم‌ها هستند. به همین ترتیب فعالیت سیستمی که دارای طول عمر DFR است با گذشت زمان مطلوب‌تر می‌گردد. طول عمر نوزادی که تازه متولد شده است مصدقی از این خاصیت می‌باشد. بنابراین متغیر تصادفی T ، IFR (DFR) است اگر و فقط اگر

$$\frac{\bar{F}_T(t+s)}{\bar{F}_T(t)} \downarrow t \quad (\uparrow t) \quad \forall s \geq 0. \quad (3.2.1)$$

مثال ۱.۱ فرض کنید متغیر تصادفی T دارای تابع توزیعی به صورت

$$\begin{aligned} F(t) &= 0, & t \leq 0 \\ &= 1 - e^{-(\lambda t)^\alpha}, & t > 0 \end{aligned}$$

است که در آن $\alpha > 0$ و $\lambda > 0$. تابع چگالی متغیر تصادفی T عبارت است از:

$$\begin{aligned} f(t) &= 0, & t \leq 0 \\ &= \alpha \lambda^\alpha t^{\alpha-1} e^{-(\lambda t)^\alpha}, & t > 0. \end{aligned}$$

تابع نرخ خطر متغیر تصادفی T عبارت است از:

$$\begin{aligned} r_T(t) &= \frac{f(t)}{\bar{F}(t)} \\ &= \alpha \lambda^\alpha t^{\alpha-1} \quad \forall t > 0. \end{aligned}$$

بنابراین برای $1 < \alpha < 0$ متغیر تصادفی T ، DFR و برای $\alpha \geq 1$ متغیر تصادفی T ، IFR است.

مؤلفه‌ای را در نظر بگیرید که در لحظه‌ی t سالم است و می‌خواهیم باقی‌مانده‌ی عمر آن را مورد بررسی قرار دهیم. تعریف بعدی معیاری را برای این منظور معرفی می‌کند.

^۹ convex

^{۱۰} concave

تعريف ۲.۱ فرض کنید متغیر تصادفی T بیانگر طول عمر یک مؤلفه (سیستم) با تابع توزیع F و تابع بقای \bar{F} باشد. متغیر تصادفی $T_t = [T - t | T > t]$ را باقی‌مانده‌ی طول عمر مؤلفه در لحظه‌ی t می‌گویند که دارای تابع بقای

$$\bar{F}_{T_t}(s) = \frac{\bar{F}(s+t)}{\bar{F}(t)}$$

است. متوسط باقی‌مانده‌ی عمر^{۱۱} مؤلفه در لحظه‌ی t عبارت است از:

$$\begin{aligned} m_T(t) &= E(T_t) \\ &= \left(\int_t^\infty \bar{F}(u) du \right) / \bar{F}(t) \end{aligned} \quad (۴.۲.۱)$$

که آن را به اختصار با mrl نشان می‌دهیم.

تعريف ۳.۱ متغیر تصادفی T را (با شرط وجود امید ریاضی آن^{۱۲} $IMRL$)^{۱۳} $DMRL$ گوییم هرگاه تابع $m_T(t)$ (متوسط باقی‌مانده‌ی عمر) آن نسبت به t صعودی (نزولی) باشد.

خاصیت IFR خاصیت $DMRL$ را نتیجه می‌دهد. زیرا اگر متغیر تصادفی T ، IFR باشد آن‌گاه از رابطه‌ی (۳.۲.۱) داریم:

$$\frac{\bar{F}_T(t_1 + s)}{\bar{F}_T(t_1)} \geq \frac{\bar{F}_T(t_2 + s)}{\bar{F}_T(t_2)} \quad \forall t_1 \leq t_2, s \geq 0.$$

با انتگرال‌گیری نسبت به s از طرفین رابطه‌ی فوق خواهیم داشت :

$$\int_0^\infty \frac{\bar{F}_T(t_1 + s)}{\bar{F}_T(t_1)} ds \geq \int_0^\infty \frac{\bar{F}_T(t_2 + s)}{\bar{F}_T(t_2)} ds.$$

بنابراین

$$m_T(t_1) \geq m_T(t_2) \quad \forall t_1 \leq t_2.$$

یعنی متغیر تصادفی X ، $DMRL$ است. به همین ترتیب می‌توان نشان داد که اگر متغیر تصادفی T ، $IMRL$ باشد، DFR نیز خواهد بود.

^{۱۱} Mean Residual Life

^{۱۲} Increasing Mean Residual Life

^{۱۳} Decreasing Mean Residual Life

۱-۳ ترتیب های تصادفی

مقایسه‌ی متغیرهای تصادفی با استفاده از توابعی از توزیع‌های احتمال تحت مطالعه مانند توابع توزیع، توابع نرخ خطر، توابع متوسط باقی‌مانده‌ی عمر و توابع مناسب دیگر مفیدتر از مقایسه براساس چند معیار عددی از توزیع‌ها مانند میانگین، میانه و واریانس است. مقایسه‌ی متغیرهای تصادفی با استفاده از توابع یاد شده معمولاً ترتیب‌های جزیی میان توزیع‌های احتمال به وجود می‌آورد. این مقایسه را ترتیب تصادفی می‌نامیم. ایده‌ی ترتیب تصادفی نخستین بار توسط لی من^{۱۴} (۱۹۵۵) ارائه شد و طی سال‌های اخیر برای مقایسه‌ی توزیع‌های احتمال، چندین ترتیب تصادفی مختلف معرفی شده است. در این بخش ضمن ارائه‌ی تعاریف مربوط به چند ترتیب تصادفی، به بررسی روابط بین آنها نیز می‌پردازیم.تابع چگالی احتمال، تابع توزیع احتمال، توابع بقا و نرخ خطر متغیرهای تصادفی X و Y را به ترتیب با f, g, r_F, \bar{F}, G, F نشان می‌دهیم. به علاوه فرض کنید l_X و l_Y به ترتیب نقاط انتهایی چپ و راست تکیه‌گاه X و Y باشند.

۱-۳-۱ ترتیب تصادفی معمولی

متغیر تصادفی Y در ترتیب تصادفی معمولی^{۱۵} از متغیر تصادفی X بزرگ‌تر است ($Y \geq_{st} X$) اگر

$$\bar{G}(t) \geq \bar{F}(t) \quad \forall t \in (-\infty, \infty). \quad (5.3.1)$$

به عبارت دیگر Y با احتمال بیشتری نسبت به X مقادیر بزرگ‌تر را اختیار می‌کند. سکلی^{۱۶} (۱۹۹۵) نشان داده است که برای هر تابع صعودی $\mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$: ϕ و با شرط وجود امیدهای ریاضی، اگر $Y \geq_{st} X$ اگر و فقط اگر

$$E(\phi(Y)) \geq E(\phi(X)). \quad (6.3.1)$$

مثال ۲.۱ الف) فرض کنید $\phi(x) = x^r$. اگر $Y \geq_{st} X$ آن گاه

$$E(Y^r) \geq E(X^r) \quad \forall r \geq 0.$$

و

$$E(Y^r) \leq E(X^r) \quad \forall r \leq 0.$$

^{۱۴} Lehmann

^{۱۵} usual stochastic order

^{۱۶} Szekli

ب) اگر قرار دهیم آن گاه از $Y \geq_{st} X$ نتیجه می شود که

$$E(e^{sY}) \geq E(e^{sX}) \quad \forall s \geq 0$$

و

$$E(e^{sY}) \leq E(e^{sX}) \quad \forall s \leq 0.$$

۲-۳-۱ ترتیب نرخ خطر

می گوییم متغیر تصادفی Y در ترتیب نرخ خطر از متغیر تصادفی X بزرگتر است ($Y \geq_{hr} X$) اگر

برای $t \in (-\infty, \max\{u_X, u_Y\})$

$$\frac{\bar{G}(t)}{\bar{F}(t)} \quad (7.3.1)$$

نسبت به t صعودی باشد، یا به طور معادل

$$\bar{G}(v)\bar{F}(u) \leq \bar{G}(u)\bar{F}(v) \quad \forall v \leq u. \quad (8.3.1)$$

با قرار دادن $t = t$ و $v = t + s$ در رابطه‌ی فوق و دوباره نویسی آن نتیجه می شود که

اگر و فقط اگر $Y \geq_{hr} X$

$$\frac{\bar{F}(t+s)}{\bar{F}(t)} \leq \frac{\bar{G}(t+s)}{\bar{G}(t)} \quad \forall s \geq 0, t.$$

اما برای هر $t \geq 0$:

$$\frac{\bar{F}(t+s)}{\bar{F}(t)} = P(X - t > s | X > t).$$

بنابراین اگر و فقط اگر $Y \geq_{hr} X$

$$\forall t \in \mathfrak{R} \quad [Y - t | Y > t] \geq_{st} [X - t | X > t]. \quad (9.3.1)$$

در حالتی که متغیرهای تصادفی X و Y نشان دهنده‌ی طول عمر سیستم‌ها باشند (نامنفی باشند)، مرتب کردن آنها براساس ترتیب نرخ خطر معادل است با این‌که متغیرهای باقیمانده‌ی طول عمر سیستم‌ها در لحظه‌ی t ، به شرط آن که سیستم‌ها تا لحظه‌ی t عمر کرده باشند را برای هر t بر حسب ترتیب تصادفی معمولی مقایسه کنیم. به همین دلیل ترتیب نرخ خطر به ترتیب تصادفی یکنواخت نیز معروف

است. زمانی که X و Y دارای توزیع های مطلقاً پیوسته هستند به سادگی می توان نتیجه گرفت که با

شرط وجود توابع نرخ خطر، $Y \geq_{hr} X$ اگر و فقط اگر

$$r_X(t) \geq r_Y(t) \quad \forall t \in (-\infty, \infty) \quad (10.3.1)$$

که r_X و r_Y به ترتیب توابع نرخ خطر متغیرهای تصادفی X و Y هستند.

درویزهی بعد ارتباط میان ترتیب نرخ خطر و ترتیب تصادفی معمولی مشخص می شود.

قضیه ۱۰.۱ اگر X و Y دو متغیر تصادفی باشند طوری که $Y \geq_{st} X$ آن گاه $Y \geq_{hr} X$

برهان. فرض کنید $Y \geq_{hr} X$. از رابطه‌ی (۸.۳.۱) داریم:

$$\bar{G}(v)\bar{F}(u) \leq \bar{G}(u)\bar{F}(v) \quad v \leq u.$$

چون $1 = \bar{G}(-\infty)$ با میل دادن v به سمت $-\infty$ در رابطه‌ی فوق، برای هر u نتیجه

می شود، $\bar{F}(u) \leq \bar{G}(u)$ و این یعنی $Y \geq_{st} X$.

در حالت کلی عکس قضیه‌ی (۱۰.۱) برقرار نیست یعنی از این که $Y \geq_{st} X$ باشد همواره نمی‌توان

نتیجه گرفت که $Y \geq_{hr} X$. به مثال بعدی توجه کنید.

مثال ۳.۱ فرض کنید متغیر تصادفی X دارای تابع چگالی

$$\begin{aligned} f(t) &= \frac{1}{3}, & 0 < t < 3 \\ &= 0, & \text{سایر نقاط,} \end{aligned}$$

و متغیر تصادفی Y دارای تابع چگالی

$$\begin{aligned} g(t) &= \frac{1}{4}, & 0 < t \leq 1 \\ &= \frac{1}{2}, & 1 < t \leq 2 \\ &= \frac{1}{3}, & 2 < t < 3 \\ &= 0, & \text{سایر نقاط.} \end{aligned}$$

باشد. تابع توزیع متغیرهای X و Y به ترتیب عبارتند از:

$$\begin{aligned} F(t) &= 0, & t < 0 \\ &= \frac{t}{3}, & 0 \leq t < 3 \\ &= 1, & 3 \leq t \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
G(t) &= 0 & t < 0 \\
&= \frac{t}{4} & 0 \leq t < 1 \\
&= \frac{3t - 2}{4} & 1 \leq t < 2 \\
&= \frac{t}{3} & 2 \leq t < 3 \\
&= 1 & 3 \leq t.
\end{aligned}$$

برای هر t و $X_1 = [X - 1 | X > 1]$. قرار می‌دهیم $G(t) \leq F(t)$ و در نتیجه $X \geq_{st} Y$. تابع توزیع متغیرهای X_1 و $Y_1 = [Y - 1 | Y > 1]$ به ترتیب عبارتند از:

$$\begin{aligned}
F_{X_1}(t) &= 0 & t < 0 \\
&= \frac{t}{2} & 0 \leq t < 2 \\
&= 1 & 2 \leq t
\end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
F_{Y_1}(t) &= 0 & t < 0 \\
&= \frac{3t}{5} & 0 \leq t < 1 \\
&= \frac{2t}{5} + \frac{1}{5} & 1 \leq t < 2 \\
&= 1 & 2 \leq t.
\end{aligned}$$

به سادگی نتیجه می‌شود که برای هر t ، $F_{X_1}(t) \leq F_{Y_1}(t)$ ، یعنی $X_1 \geq_{st} Y_1$. پس طبق رابطه‌ی

$$Y \not\geq_{hr} X, \quad (9.3.1)$$

در ادامه لمی بیان می‌شود که در فصل‌های بعدی مورد استفاده قرار می‌گیرد.

لم ۱.۱ اگر متغیرهای تصادفی X و $Y \geq_{hr} X$ و Z یک متغیر تصادفی IFR باشد
که از X و Y مستقل است، آن‌گاه

$$Y + Z \geq_{hr} X + Z.$$